



ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ  
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

---

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ**

**ΓΕΝΙΚΑ**

Οι πρώτες προσπάθειες για την ανάπτυξη του τομέα των θαλασσοκαλλιεργειών στη Κύπρο ξεκίνησαν το 1972, με την κατασκευή ερευνητικού σταθμού θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών, από το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας (ΤΑΘΕ), στην περιοχή της Γάστριας βορειοανατολικά της Αμμοχώστου, ο έλεγχος του οποίου χάθηκε το 1974.

Στη διάρκεια της περιόδου 1978-1989 λειτούργησε με επιτυχία ερευνητικός σταθμός θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών του ΤΑΘΕ στο λιμάνι της Πάφου με την εκτροφή κυρίως τσιπούρας-λαβρακιού ενώ το 1989 ξεκίνησε την λειτουργία του ο σταθμός θαλασσοκαλλιέργειας στη περιοχή της Μενεού κοντά στο αεροδρόμιο της Λάρνακας, όπου τμηματικά συγκεντρώθηκαν όλες οι δραστηριότητες εκτροφής ιχθυηρών, δίνοντας το έναυσμα για την σταδιακή είσοδο ιδιωτικών μονάδων και την ανάπτυξη του κλάδου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΑΘΕ για τις θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες, σήμερα στη Κύπρο λειτουργούν τέσσερις (4) ιδιωτικοί ιχθυογεννητικοί σταθμοί θαλάσσιων ειδών, ένα (1) εκκολαπτήριο-εκτροφείο γαριδών στη στεριά και επτά (7) ιχθυοτροφεία πάχυνσης μεσογειακών ειδών (κυρίως τσιπούρα-λαβράκι) σε κλουβιά ανοιχτής θάλασσας (1-2 χλμ. από την στεριά και σε βάθος 18-35 μέτρων), ένα (1) εκ των οποίων διαφοροποίησε την παραγωγή του με την πάχυνση ερυθρού τόνου (βλ. συν. λίστα με στοιχεία μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας).

**ΠΑΡΑΓΩΓΗ**

Λόγω της υπεραλίευσης και της ανεπάρκειας των προϊόντων της θαλάσσιας αλιείας να καλύψουν την εγχώρια ζήτηση, γεγονός που καλύπτεται από εισαγωγές αλιευμάτων, η ανάπτυξη του τομέα των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών στη Κύπρο έχει συμβάλλει καθοριστικά στην ουσιαστική μείωση του αρνητικού εμπορικού ισοζυγίου των αλιευτικών προϊόντων και στη κάλυψη των αναγκών της εγχώριας αγοράς με προϊόντα προσαρμοσμένα στα σύγχρονα καταναλωτικά πρότυπα καθώς και στην δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΑΘΕ για το **2006**, η συνολική παραγωγή των κυπριακών υδατοκαλλιεργειών (θαλάσσης - γλυκού νερού) **ανήλθε στους 3.600 τόνους ιχθυηρών και 11,5 εκατ. γόνου περίπου (κυρίως τσιπούρα και λαβράκι), συνολικής αξίας 16,4 εκατ. κυπριακών λιρών περίπου (περί τα 28,02 εκατ. ευρώ)**. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στην ίδια περίοδο το σύνολο των κυπριακών αλιευμάτων (παράκτια

αλιεία, τράτες, μεγάλα πελαγικά σκάφη) ανήλθε σε 2.100 τόνους περίπου, συνολικής αξίας 7 εκατ. κυπριακών λιρών περίπου (περί τα 11,94 εκατ. ευρώ).

Όσον αφορά στις θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες *η παραγωγή επιτραπέζιου μεγέθους ψαριών από τα κλουβιά ανοιχτής θάλασσας, για την ανωτέρω περίοδο, ανήλθε σε 2.450 τόνους τσιπούρας και λαβρακιού και σε 1.000 τόνους ερυθρού τόνου. Από τα 11,5 εκατ. γόνου που αναφέρθηκαν ανωτέρω τα 4,5 εκατ. εξήχθησαν κυρίως στην Ελλάδα και το Ισραήλ.*

*Στη διάρκεια του 2007, η συνολική παραγωγή επιτραπέζιου μεγέθους ψαριών από τις υδατοκαλλιέργειες (θαλάσσης – γλυκού νερού), παρουσίασε μείωση φθάνοντας τους 3.260 τόνους περίπου και 15 εκατ. γόνου με την συνολικής αξία να κυμαίνεται στα ίδια με το 2006 επίπεδα, ήτοι περί τα 16,7 εκατ. κυπριακές λίρες (περί τα 28,53 εκατ. ευρώ). Όσον αφορά στις θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες η παραγωγή επιτραπέζιου μεγέθους ψαριών από τα κλουβιά ανοιχτής θάλασσας, για την ανωτέρω περίοδο, ανήλθε σε 2.250 τόνους τσιπούρας και λαβρακιού και σε 1.000 τόνους ερυθρού τόνου.*

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανωτέρω παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού *όχι μόνο κάλυψε επαρκώς την εγχώρια ζήτηση στη διάρκεια του 2007* αλλά και σύμφωνα με τα στοιχεία της Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας (δωδεκάμηνο 2007), *πραγματοποιήθηκαν και εξαγωγές 1.069 τόνων (526,5 τόνοι τσιπούρας και 542,5 τόνοι λαβρακιού) συνολικής αξίας περί τα 3,8 εκατ. κυπριακές λίρες (περί τα 6,5 εκατ. ευρώ)* με μακράν σημαντικότερο αποδέκτη (964 τόνοι, ποσοστό μεγαλύτερο του 90% του συνόλου) την Ρωσία. Τα αντίστοιχα στοιχεία κυπριακών εξαγωγών για το 2006 ανήλθαν σε 883 τόνους (417,9 τόνοι τσιπούρας και 465,1 τόνοι λαβράκι, βλ. διάγραμμα 1).

## **ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ - ΤΙΜΕΣ**

Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΘΕ, στην Κύπρο δραστηριοποιούνται οκτώ (8) εγκεκριμένες εταιρείες που ασχολούνται αποκλειστικά με την μεταποίηση αλιευμάτων και προϊόντων θαλασσοκαλλιέργειών ενώ υπάρχουν και άλλες δώδεκα (12) εταιρείες που δραστηριοποιούνται μερικά και στη μεταποίηση των προϊόντων αυτών.

Από το σύνολο της παραγωγής των προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας, ποσοστό μεγαλύτερο του 35% συσκευάζεται και εξάγεται (τσιπούρα-λαβράκι) χωρίς να περιλαμβάνεται στο προαναφερόμενο ποσοστό η παραγωγή ερυθρού τόνου η οποία διατίθεται εξ ολοκλήρου προς εξαγωγή.

Η πώληση του τελικού προϊόντος γίνεται είτε μέσω των ιχθυοπωλείων είτε μέσω των υπεραγορών, οι οποίες διαθέτουν ειδικό τμήμα πώλησης ιχθυηρών. Προς το παρόν τα ποσοστά διακίνησης των προϊόντων αυτών είναι μοιρασμένα (50% ιχθυοπωλεία και 50% υπεραγορές) αλλά η τάση είναι η σταδιακή αύξηση της διανομής τους μέσω των υπεραγορών, γεγονός που έχει συμβάλλει σημαντικά και στην αύξηση της κατανάλωσής τους.

Οι σημαντικότερες αλυσίδες υπεραγορών στη Κύπρο που διαθέτουν και ιχθυοπωλεία με φρέσκο ψάρι είναι η CARREFOUR (με 15% μερίδιο της αγοράς τροφίμων), η ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ (13%), η ALFA MEGA (5%) και η METRO (4%).

Όσον αφορά στις τιμές των εγχώριων προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας (τσιπούρα και λαβράκι), σύμφωνα με επιτόπιες επισκέψεις που πραγματοποιήσαμε περί τα τέλη Νοεμβρίου 2007 στις παραπάνω υπεραγορές, αυτές κυμαίνονται για την τσιπούρα από 5,89 – 5,97 ευρώ το κιλό (6,75 – 7,01 η καθαρισμένη) και για το λαβράκι από 6,06 – 6,82 ευρώ το κιλό (μικρότερο μέγεθος) και σε 10,20 ευρώ το κιλό (μέγεθος turbo).

Λόγω της αποκλειστικής κάλυψης της εγχώριας ζήτησης προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας από τις τοπικές μονάδες παραγωγής προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας με τις εισαγωγές στα συγκεκριμένα είδη (τσιπούρα-λαβράκι) να είναι εξαιρετικά χαμηλές αλλά ανοδικές στη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (72,44 τόνοι το 2005, 105,27 τόνοι το 2006, 128,98 τόνοι το 2007), οι τιμές δεν παραμένουν σταθερές αλλά παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις ακόμα και μέσα στην ημέρα, που αποδίδεται κυρίως στην εποχική αυξομείωση της παραγωγής, σύμφωνα με στοιχεία ανώτερου στελέχους μεγάλης υπεραγοράς. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι ενώ η τιμή της τσιπούρας στην ίδια υπεραγορά τον Νοέμβριο του προηγούμενου έτους ήταν διαμορφωμένη κάτω από τα 6 ευρώ/κιλό (5,97), στη διάρκεια του πρώτου δεκαημέρου του Απριλίου τ.έ. είχε ξεπεράσει τα 8 ευρώ/κιλό (8,25).

### ***ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ – ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ***

Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), η συνολική κατανάλωση ιχθυηρών στη Κύπρο (2005) ανήλθε σε 19.000 τόνους με την μέση ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση να ανέρχεται σε 25 κιλά<sup>1</sup> (κατά 3 κιλά μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της κατά κεφαλήν μέση ετήσιας κατανάλωσης στην ΕΕ που ανέρχεται σε 22 κιλά). Όσον αφορά στη σύνθεση της κατά κεφαλή κατανάλωσης ιχθυηρών, το 75% αφορά σε ψάρια και το υπόλοιπο 25% σε καλαμάρια, γαρίδες και οστρακοειδή.

Σύμφωνα με στοιχεία ανώτερων στελεχών υπεραγορών η κατανάλωση φρέσκων ψαριών (κυρίως των καθαρισμένων) βαίνει σημαντικά αυξανόμενη τα δύο τελευταία χρόνια ενώ σύμφωνα με στοιχεία του FAO αύξηση παρατηρείται επίσης, στους νεότερους σε ηλικία καταναλωτές, στην κατανάλωση καταψυγμένων και έτοιμων προς κατανάλωση ιχθυηρών (σύμφωνα με στοιχεία του FAO η εισαγωγή των προαναφερομένων προϊόντων στη Κύπρο για την δεκαετία 1988-1998 αυξήθηκε κατά 130%).

Σημειώνουμε ότι λόγω του μικρού μεγέθους της (767.000 κάτοικοι) η προαναφερόμενη μέση ετήσια συνολική κατανάλωση αντιπροσωπεύει μόλις το 0,2% του συνόλου της κατανάλωσης στις χώρες της ΕΕ. Βέβαια μια σημαντική παράμετρος που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη είναι και ο υψηλότερος αριθμός τουριστών που επισκέπτονται κάθε χρόνο την Κύπρο, ο οποίος την τελευταία τετραετία κυμαίνεται στα 2,5 εκατ. και συμβάλλει καθοριστικά και στην αύξηση της κατανάλωσης των ανωτέρω προϊόντων.

---

<sup>1</sup> Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΘΕ η μέση ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση ιχθυηρών στη Κύπρο παρουσιάζεται ακόμα πιο χαμηλή από τα στοιχεία του FAO, φθάνοντας τα 19 κιλά.

Πάντως σύμφωνα με την εκτίμηση μελέτης του FAO<sup>2</sup> για την πορεία της μέσης ετήσιας κατά κεφαλή κατανάλωσης ιχθυρών στη Κύπρο τα επόμενα χρόνια, η κατανάλωση σταδιακά από το 2010 και μετά θα μειώνεται κατά 1 κιλό ανά δεκαετία έως το 2020 (24 κιλά το 2010, 23 κιλά το 2020), παραμένοντας σταθερή (23 κιλά) το 2030.

### **ΘΕΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ**

Λαμβάνοντας υπόψη τις πολύ μικρές ποσότητες τσιπούρας και λαβρακιού που εισήχθησαν συνολικά στη Κύπρο *σχεδόν αποκλειστικά από την Ελλάδα* (ποσοστό μεγαλύτερο του 99% επί του συνόλου των κυπριακών εισαγωγών) την τελευταία διετία *(15,64 τόνοι τσιπούρας και 89,47 τόνοι λαβράκι εισήχθησαν το 2006 από την Ελλάδα ενώ 51,02 τόνοι τσιπούρας και 73,89 τόνοι λαβράκι εισήχθησαν το 2007 από την Ελλάδα)* καθώς και αντίστοιχα ότι η *συνολική κυπριακή παραγωγή τσιπούρας-λαβρακιού* για την ίδια περίοδο *έφθασε τους 2.450 τόνους το 2006 και τους 2.250 τόνους το 2007*, καλύπτοντας πλήρως τις ανάγκες της κυπριακής αγοράς, συνειδητοποιούμε ότι η παρουσία των ελληνικών προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας στην κυπριακή αγορά είναι εξαιρετικά περιορισμένη (βλ. διάγραμμα 2).

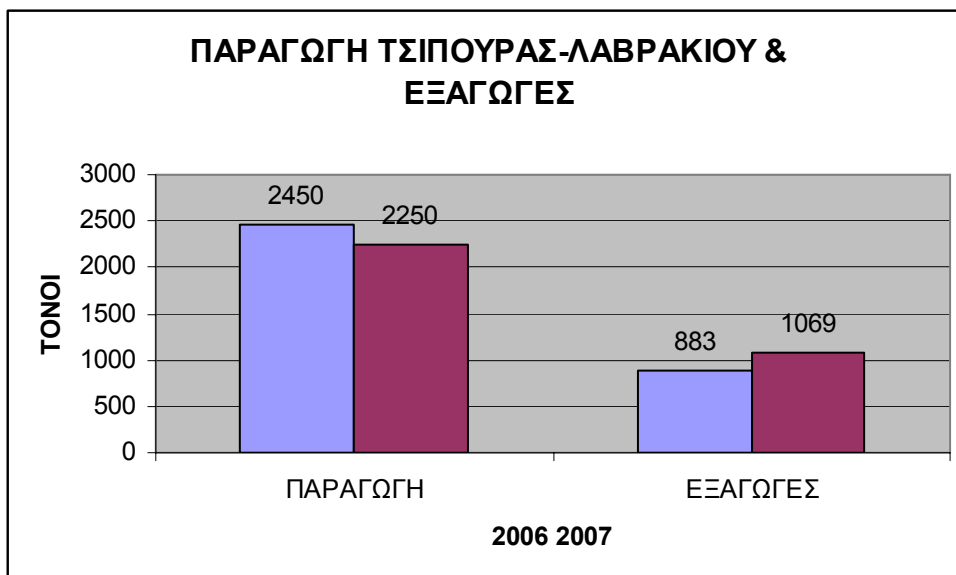
Με βάση τα προαναφερόμενα στοιχεία αλλά και μετά από επαφές που είχαμε με εκπροσώπους των σημαντικότερων υπεραγορών στη Κύπρο, σημειώνουμε *ότι το τρίπτυχο ποιότητα-τιμή-χρόνοι παράδοσης* είναι καταλυτικό για την αύξηση των εισαγωγών των ελληνικών προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας στο άμεσο μέλλον.

Η αυξανόμενη ζήτηση σε συνδυασμό με την εποχική αυξομείωση της εγχώριας παραγωγής σηματοδοτούν την ανάγκη για εφάμιλλης ποιότητας εισαγόμενα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας σε ανταγωνιστική τιμή ιδιαίτερα την τουριστική περίοδο (Μάιος-Σεπτέμβριος), με το ύψος βέβαια των εισαγωγών να μην αναμένεται ιδιαίτερα αυξημένο λαμβανομένου υπόψη και του μεγέθους της κυπριακής αγοράς.

---

<sup>2</sup>“ Future prospects for fish and fishery products”, *Fish consumption in the EU in 2015 and 2030*.

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1**



**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2**



**ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΙΧΘΥΩΝ ΣΕ ΚΛΩΒΟΥΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ –  
ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΑ ΓΟΝΟΥ**

1. **ALKIONI FISH FARMS LTD** : Παραγωγή-εμπορία ψαριών (τσιπούρα-λαβράκι), παραγωγή-εμπορία γόνου (τσιπούρα-λαβράκι), παροχή υπηρεσιών εμπειρογνομώνων. *Δ/νων Σύμβουλος κ. Νίκος Λοφίτης*, τηλ 00357 25 576506, φαξ 25 569337, e-mail : [alkioni@cytanet.com.cy](mailto:alkioni@cytanet.com.cy) . Τοποθεσία ιχθυοτροφείου και εκκολαπτηρίου : Μονή Λεμεσού.
2. **BLUE ISLAND HOLDINGS LTD** : Παραγωγή-εμπορία ψαριών (τσιπούρα-λαβράκι), παραγωγή-εμπορία γόνου (τσιπούρα-λαβράκι-γιαπωνέζικο φαγκρί), επεξεργασία ψαριών για παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας, παροχή υπηρεσιών εμπειρογνομώνων, προμήθεια μηχανημάτων. **Εκτελεστικός Δ/ντής κ. Γιάννος Οικονομίδης**, τηλ. 00357 22 516555, φαξ 22 518044, e-mail : [info@blue-island.com.cy](mailto:info@blue-island.com.cy) , [www.blue-island.com.cy](http://www.blue-island.com.cy) . Τοποθεσία ιχθυοτροφείου : Ζύγι, τοποθεσία εκκολαπτηρίου : Ακρωτήρι.
3. **EAST MEDITERRANEAN AQUA TECHNIQUE LTD** : Παραγωγή-εμπορία ψαριών (τσιπούρα-λαβράκι). *Δ/ντής κ. Χριστάκης Ναθαναήλ*, τηλ. 00357 99 458364, φαξ 22 768370. Τοποθεσία ιχθυοτροφείου : Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου Λεμεσός.
4. **KIMAGRO FISHFARMING LTD** : Παραγωγή-εμπορία ψαριών (τσιπούρα-λαβράκι, χιόνα, ερυθρός τόνος), πάχυνση ερυθρού τόνου. *Δ/ντής κ. Αντώνης Κιμωνίδης*, τηλ. 00357 25 713009, 25 712628, e-mail : [kimagro@spidernet.com.cy](mailto:kimagro@spidernet.com.cy) . Τοποθεσία ιχθυοτροφείου : Νέο Λιμάνι Λεμεσού. Εκκολαπτήριο τόνου : Άγιος Γεώργιος.
5. **SEAWAVE FISHERIES LTD** : Παραγωγή-εμπορία ψαριών (τσιπούρα-λαβράκι). *Δ/ντής Παραγωγής κ. Λουκάς Λουκά*, τηλ. 00357 99 629359, φαξ 22 521977, e-mail : [amenicou@cytanet.com.cy](mailto:amenicou@cytanet.com.cy) . Τοποθεσία ιχθυοτροφείου : Βασιλικό.
6. **TELIA AQUA MARINE LTD** : Παραγωγή-εμπορία ψαριών (τσιπούρα-λαβράκι, ερυθρός τόνος), παραγωγή-εμπορία γόνου (τσιπούρα-λαβράκι) . *Δ/ντής κ. Μάριος Κατελάρης*, τηλ. 00357 22 750238, φαξ 22 758828, e-mail : [telia@logos.cy.net](mailto:telia@logos.cy.net) , [mkatelaris@telia.com.cy](mailto:mkatelaris@telia.com.cy) . Τοποθεσία ιχθυοτροφείων: Ποταμός Λιοπετρίου, Βασιλικό, Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου. Εκκολαπτήριο: Ποταμός Λιοπετρίου.
7. **SAGRO AQUACULTURE LTD** : Παραγωγή-εμπορία γόνου (τσιπούρα-λαβράκι, χιόνα), παροχή υπηρεσιών εμπειρογνομώνων. *Δ/ντής κ. Σάββας Αργότης (Πρόεδρος και του Παγκύπριου Συνδέσμου Θαλασσοκαλιεργητών)*, τηλ. 00357 25 369691, φαξ 369695, e-mail : [sagroltd@spidernet.com.cy](mailto:sagroltd@spidernet.com.cy) . Εκκολαπτήριο: Κούκλια Πάφος.

**ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ – ΔΙΑΝΟΜΗΣ**  
**ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΝΩΠΩΝ & ΚΑΤΑΨΥΓΜΕΝΩΝ ΙΧΘΥΗΡΩΝ**

**SARELS SEAFOODS LTD** : Δ/ντής κ. Πάμπος Δημητριάδης, τηλ. 00357 22 488200, φαξ 22 488220, e-mail : [fppfish@spidernet.com.cy](mailto:fppfish@spidernet.com.cy) , [www.sarels.com](http://www.sarels.com) .